

Muntmelange

Fries muntgereedschap

Voor een bouwhistorisch onderzoek over het Friese provinciehuis nam afgelopen zomer een collega archiefonderzoeker, Jeroen van Meerwijk, de meterslange archieven van de Staten van Friesland door. Tijdens zijn naspeuringen vond hij een inventaris van alle roerende goederen die zich in 1778 in het provinciehuis bevonden, waaronder een hele waslijst aan muntgereedschappen. Deze lijst, die hier integraal is opgenomen, kan inzicht geven van de werkzaamheden bij de Friese Munt.

Muntgereedschappen

Een muntpars met zijn toebehooren
 Twee dito met haar hanen en slingers
 Een extra fraaije gladde doorsmeed met zijn toebehooren, staande op een houten voetbank
 Een sottekleed met een mundswaard en klapper
 Een stuk metaal gewigt van 100 marke
 Drie dito, ieder van 50 mark
 Een dito van 3 mark
 Een dito van 10 mark
 Drie dito, ieder van 8 mark
 Twee ieder van 6 mark
 Een van 4 mark
 Een dito, swaar 100 Ducatons
 Een dito, swaar 300 Staats 3 g[u]l[den]s
 Een sluitgewigt van 2 mark
 Een essaijbalansje met schaaltes
 Een houten werkbankje met een laad

Sestien potlooden smeltkroesen met een ijser deksel
 Vijftien ijser bokken off smeltschaumels
 Een tasje op een blok
 Een houten bord waarop seeven en twintig gladde stakmessen
 Een kiste met oude muntstempels
 Twee probationsbussen off geldkisten
 Een oude ijseren bodem
 Een aambeelt
 Een oude bankschroeff
 Een ijseren vijsel en stamper
 Neegen omslaagen van deursneeden
 Neegen banken met beneemscharen
 Een dito zonder schaar
 Een carlbank
 Een deursneed op een voetbank met zijn toebehooren
 Vijff losse gladde beneemschaaren
 Agt ronde kloppers-tangen
 Drie dito hamers waaronder een zonder steel
 Twaalf smeedhamers
 Neegen rondkloppers-tangen
 Twee essaijbeitels
 Een ordinaire kapbeitel
 Een essaijleepeltje
 Tien nummerstempels
 2 Groote quetzehar ijsers
 Een groote gladde bankschroeff
 Een gladde boog tot een snijfijle
 Twee gladde omslagen tot boren
 Een kromme passer
 Een regte dito

JANJAAP LUIJT

De rubriek Muntmelange biedt ruimte om één of meer opmerkelijke numismatische zaken in kort bestek te behandelen. Alle wetenswaardigheden die met antieke, middeleeuwse of moderne munten te maken hebben – bijvoorbeeld puzzelstukjes voor nader onderzoek – passen in deze rubriek. Suggesties, ideeën of kant en klare korte artikelen kunt u sturen aan de redactie van *De Beeldenaar*, Postbus 11, 3500 AA Utrecht of per e-mail naar redactie@debeeldenaar.nl.

Negen gladde spansleutels
Een pompdril
Twee balansjes met schaaltes en bakjes
Een oude balans
Een blokje en speerhaak
Hondert en tien gladde doorsneden
Twee en seeventig daartoe behoorende ringen
Agt en twintig waltzen
Vier waltshuisen
Ses klugttangen
Elff smeed- en smelttangen te samen
Twaalf gietlepel en schoppen te samen
Ses haaken off crawwels
Een groote balans met twee groote koopere schalen
Een ijseren koevoet
Een oude bankschroeff
Een instrument tot conservatie van 't gesigt
Drie groote koopere zeeven

Een groote koperen bekken
Twee ijseren deuren met de raamen
Een groote ijseren treeft
Een metalen schel met een krolsteert
Agt stukken lood van de draaijbank uit het waschhok.

Alle genoemde spullen lagen dus ergens opgeslagen in het provinciehuis en daar lagen ze al een tijdje, want de Munt van Friesland, waaruit deze spullen afkomstig waren, had al ruim 25 jaar eerder in 1752 al haar deuren gesloten. ■

BRON

Tresoar (Frysk Histoarysk en Letterkundich Sintrum), Staten van Friesland 1580-1795, inv. 7477 Inventaris van de gebouwen en andere bouwwerken in Leeuwarden waarvan het onderhoud ten laste van de provincie komt, aangelegd [1778], fol. 190-194.

10, 11 en 12 februari 2006 is
De Beeldenaar
aanwezig op de
HOLLAND COIN FAIR

World Convention Center
v/h het Nederlands Congresgebouw
Den Haag